

1. Obiekt

14/1

**GŁÓWNA HALA MAGAZYNOWA "STAREGO TARTAKU";
wcześniej "FABRYKI KRZESEŁ I INNYCH MEBLI DO SIEDZENIA"**

2. Czas powstania

I poł. XIX wieku

3. Miejscowość

BARLINEK

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Elewacja frontowa

Wnętrze hali - widok w parterze na schody

Plan sytuacyjny

4. Adres

74-320, Barlinek
ul. Jeziorna

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

Województwo zachodniopomorskie
Powiat Myślibórz
Gmina Barlinek

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Berlinchen (do 1945r.)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

Województwo szczecińskie
powiat Myślibórz

8. Właściciel i jego adres

Gmina Barlinek
adres Urzędu Miasta i Gminy Barlinek:
ul. Niepodległości 20.
74-320 Barlinek

9. Użytkownik i jego adres

MPGK - Barlinek

10. Rejestr Zabytków

Nr 602

data 30.03.2010

12, Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Pierwsze informacje na temat aktywności produkcyjnej u stóp południowego stoku "Żydowskiej Góry" pochodzą z początku XIX w. kiedy to wymienia się tam: miejską cegielnię i garbarnię radcy Nagela.

W 1848 r. Dwaj szwagrowie: Jakub Messow i Abraham Neustein na miejscu upadłej wcześniej garbarni założyli wspólny zakład .

Firma znana początkowo pod nazwą „Fabryka Beczek - J. Messow” swój rozkwit przeżywać zaczęła w latach 1870-1880, tj. w okresie największego zapotrzebowania na tego rodzaju wyroby przez powstające w mieście browary i okoliczne gorzelnie. W 1880 r. zakład przejęli ich spadkobiercy w osobach Nathana Messowa oraz Nathana i Moritza Neusteinów.

W roku 1900 przy życiu pozostał już tylko Moritz Neustein, który wytwórnię beczek przekształcił w nowoczesną na owe czasy „Fabrykę krzesel i innych mebli do siedzenia” - jak to podają źródła pisane.

Stojące w zaułku ul. Jeziornej niezniszczone zębem czasu, wzniesione z czerwonej cegły hale produkcyjne są pozostałością po tej wspaniałej fabryce. Fabryka wyposażona była m.in. w trzy maszyny parowe oraz własną elektrownię i w 1900 roku zatrudniała 200 robotników, produkując 800-900 krzesel dziennie. Swoje wysokiej klasy wyroby eksportowała do Danii, Holandii i na Litwę.

Wśród budynków fabrycznych powstała również hala magazynowa. Trzykondygnacyjny budynek połączony wewnętrznie z halą produkcyjną

c.d. w załączniku nr 1.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja:

Zespół zabudowań dawnej "Fabryki krzesel i innych mebli do siedzenia" zwany dzisiaj "Starym Tartakiem" położony jest w południowo zachodniej części miasta nad brzegiem jeziora Barlineckiego. Od Starego Miasta oddzielony jest zespołem szkół i "przedmieściem Myśliborskim".

Łączna powierzchnia działek zajmowanych przez zespół zabudowy wynosi ok. 8.5 ha, w tym powierzchnia zabudowy ok. 1,5 ha.

Zespół stanowi architektoniczną i urbanistyczną całość, o charakterystycznych cechach XIX wiecznej zabudowy przemysłowej.

"GŁÓWNA HALA MAGAZYNOWA" jest jednym z 18 zachowanych budynków wchodzących w skład zespołu fabrycznego. Tylną swą elewacją opiera się o tzw. "Żydowską Górkę"

Wraz z halą produkcyjną i stolarnią tworzą obramowania głównego dziedzińca zakładu.

Materiał i konstrukcja:

ściany - Budynek wymurowany z żółtej cegły pół-klinkierowej. We wnętrzu wszystkie pomieszczenia otynkowane

elewacje - Budynek nieotynkowany. Na uwagę zasługuje oryginalny detal ceglany, typowy dla XIX zabudowy przemysłowej.

stropy i posadzki - wszystkie stropy i posadzki na nich, wykonane są jako drewniane. Konstrukcją nośną dla belek stropowych są podciąg drewniane wsparte z kolei na dwóch rzędach słupów. W parterze słupy są zdwojone i tak jak te na pierwszym piętrze- otynkowane. Podłoga na parterze jest wylewką betonową.

dachy - Hala magazynowa przekryta jest dachem półpłaskim o nachyleniu połaci ok. 15 %. Konstrukcje dachu można określić jako kratownicową, drewnianą. Dach kryty papą.

stolarka -Stolarka okienna w całości jest metalowa. Główne drzwi również są stalowe.

Bryła:

Budynek hali magazynowej jest obiektem jednobryłowym. Posiada formę płaskiego i wydłużonego prostopadłościanu równomiernie podzielonego dużymi otworami okiennymi na ścianie wschodniej. Ściana zachodnia (od strony "Żydowskiej Górki") posiada blendy w identycznym układzie co okna na elewacji wschodniej.

Północna ściana szczytowa nie posiada żadnych otworów, natomiast południowy szczyt hali jest łącznikiem z halami: produkcyjną i socjalno-magazynową.

Rzut i funkcja:

Budynek posiada trzy kondygnacje. Każda z nich ma jednakowy układ trójnawowy z klatką schodową wzdłuż północnej ściany szczytowej. W północno-wschodnim narożniku znajduje się szyb dla windy z górną maszynownią.

Wnętrze i wyposażenie:

W cały budynku nie zachowały się żadne urządzenia ani inne wyposażenie. Właściwie jako hala magazynowa, żadnego wyposażenia, poza windą nie posiadała.

14. Kubatura

15. Powierzchnia zabudowy

ok. 500 m²

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

16. Przeznaczenie pierwotne

**DOM WŁAŚCICIELA
"STAREGO TARTAKU"**

17. Użytkowanie obecne

nieużytkowany

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Stan zachowania budynku jest dobry.

Brak spękań na ścianach świadczy o dobrym stanie fundamentów.

Pokrycie dachowe jest szczelne, dzięki czemu stropy i podłogi również są w stanie dobrym.

Konstrukcja dachu również jest w stanie bardzo dobrym. Nie wykazuje sfalowań powierzchni połaci ani ugięcia kalenicy.

Niestety brak niektórych okien i niezabezpieczenie budynku przez właściciela prowadzą do bardzo szybkiej dewastacji obiektu.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący "Stary Tartak", wyznacza strefę ochrony "B" dla terenu zespołu.

Nr Inw. 1110 B / 2006

25. Opracował:

tekst	Krzysztof Tymbarski
plany, rysunki	Krzysztof Tymbarski, Maciej Stojek
zdjęcia fotogr.	Alicja Cykalewicz-Tymbarska, Krzysztof Tymbarski
miejsce przechowywania negatywów	zachodniopomorskie

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

22. Bibliografia

- M. Cykalewicz, K.Hoffmann, "Studjum krajobrazu kulturowego i koncepcja ochrony wartości zabytkowych gminy Barlinek", Szczecin 1999
- stron internetowa - www.barlinek.com.pl
- informacje przekazane przez byłego dyrektora "Starego Tartaku" Wiesława Nadowskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. załączniki

- załączniki: 1 - c.d. punktu 12 i 13 oraz rzut sytuacyjny parteru
2 - fotografie
3 - fotografie
4 - fotografie

Miejscowość : Barlinek

Gmina : Barlinek

Województwo : zachodniopomorskie

Obiekt (nazwa jak w karcie)

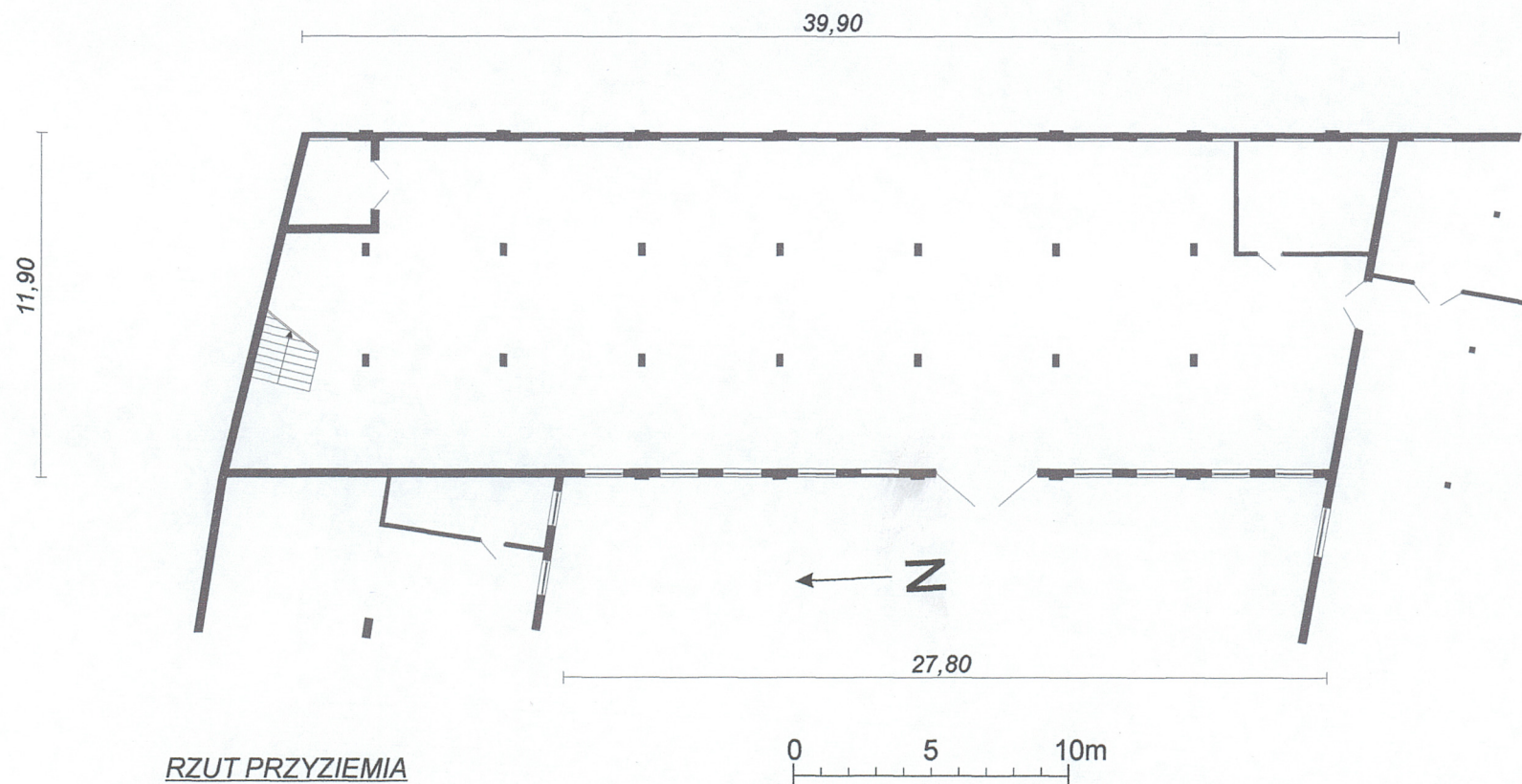
GŁÓWNA HALA MAGAZYNOWA "STAREGO TARTAKU";
wcześniej "FABRYKI KRZESEŁ I INNYCH MEBLI DO SIEDZENIA"

Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

c.d. punktu 12
oraz rzut parteru

(Ad.12)

W roku 2000 (po prywatyzacji z 1999 roku) obiekty byłej fabryki Neusteina przy zaułku ul. Jeziornej zostały przejęte przez gminę Barlinek i do tej pory stanowią jej własność. Aktualnie budynek jest niezabezpieczony i skrupulatnie dewastowany przez młodzież i ludzi bezdomnych.

Miejscowość : Barlinek

Gmina : Barlinek

Województwo : zachodniopomorskie

Obiekt (nazwa jak w karcie)

GŁÓWNA HALA MAGAZYNOWA "STAREGO TARTAKU";
wcześniej "FABRYKI KRZESEŁ I INNYCH MEBLI DO SIEDZENIA"

Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

Fotografie

(Ad.12)

W roku 2000 (po prywatyzacji z 1999 roku) obiekty byłej fabryki Neusteina przy zaułku ul. Jeziornej zostały przejęte przez gminę Barlinek i do tej pory stanowią jej własność. Aktualnie budynek jest niezabezpieczony i skrupulatnie dewastowany przez młodzież i ludzi bezdomnych.

Widok z dziedzińca
na elewację frontową

Ceglany detal elewacji frontowej

Widok na dziedziniec

Miejscowość : Barlinek

Gmina : Barlinek

Województwo : zachodniopomorskie

Obiekt (nazwa jak w karcie)

GŁÓWNA HALA MAGAZYNOWA "STAREGO TARTAKU";
wcześniej "FABRYKI KRZESEŁ I INNYCH MEBLI DO SIEDZENIA"

Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

Fotografie

Widok na połączenie hali magazynowej i stolarnii

Wnętrze hali - piętro

Wnętrze hali - parter

Wnętrze hali - piętro